

RAAP-RAPPORT 6480

Plangebied Zuiderzeestraatweg 522 te Wezep

Gemeente Oldebroek

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
veldonderzoek (verkennend booronderzoek)

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Zuiderzeestraatweg 522 te Wezep, gemeente Oldebroek; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)

Versie: 25-05-2023

Auteur: J. Vosselman

Projectcode: ODZG

Bestandsnaam: RAAPrap_6480_ODZG_20230525

Autorisatie: H.B.G. Scholte Lubberink

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendveldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2023

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Fermont B.V. heeft RAAP in mei 2023 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Zuiderzeestraatweg 522 te Wezep in de gemeente Oldebroek.

De initiatiefnemer zal ter plaatse van de nieuwbouw (woningen en winkel) een fundering aanleggen van circa 85 cm -mv. Daarnaast zal ter bij de winkel een laad-losdock worden aangelegd met een diepte van 40 – 160 cm -mv.

Op de archeologische landschappenkaart van de gemeente Oldebroek ligt het plangebied op een zuidwest-noordoost georiënteerde dekzandrug of zone van dekzandruggen- en koppen. Op de bijbehorende archeologische verwachtingskaart is aan deze zone een hoge archeologische verwachting toegekend.

Uit het veldonderzoek blijkt echter dat de natuurlijke ondergrond van het plangebied niet uit dekzand bestaat, maar uit grof zand met een sterke grindbijmenging, dat geïnterpreteerd wordt als smeltwaterafzetting. Dit komt overeen met de bevindingen van eerdere archeologische onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied.

Daarnaast kan worden aangenomen dat in ieder geval de bovenste 50 cm van het oorspronkelijke bodemprofiel is verstoord c.q. vergraven. Eventuele intacte archeologische resten worden om die reden binnen het plangebied niet meer verwacht.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen, waaronder de aanleg van de hiervoor genoemde funderingen en laad-losdock, geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Oldebroek, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Doel- en vraagstelling	7
1.4 Archeologische verwachting	8
2 Veldonderzoek	9
2.1 Methode	9
2.2 Resultaten	9
2.3 Archeologische relevantie	9
3 Conclusies en advies	11
3.1 Conclusie	11
3.2 Advies	11
3.3 Tot slot	11
Literatuur	12
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	13

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Fermont B.V. heeft RAAP in mei 2023 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Zuiderzeestraatweg 522 te Wezep in de gemeente Oldebroek (figuur 1).

Het onderzoek vond plaats in het kader van een nieuw bestemmingsplan.

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Oldebroek ligt het plangebied in een zone met een hoge archeologische verwachting (Goossens et al., 2010). Het beleid voor deze zone schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 120 m² en dieper dan 30 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd, voorgenomen ingrepen overschrijden de vrijstellingsgrens. Een archeologische onderbouwing met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden is daarom verplicht conform het vigerend beleid.

De initiatiefnemer zal ter plaatse van de nieuwbouw (woningen en winkel) een fundering aanleggen van circa 85 cm -mv. Daarnaast zal ter bij de winkel een laad-losdock worden aangelegd met een diepte van 40 – 160 cm -mv.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

Figuur 1. Aanduiding plangebied (rood gearceerd). Inzet: ligging in Nederland (ster).

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)
Opdrachtgever	Fermont B.V.
Bevoegde overheid	Gemeente Oldebroek
Plaats	Wezep
Gemeente	Oldebroek
Provincie	Gelderland
Centrumcoördinaten (X/Y)	196.400/497.700
Kadastrale gegevens	Oldebroek, sectie M, percelen 5507, 5508, 5509, 584, 8111, 8112
Oppervlakte plangebied	8000 m ²
Afbakening plangebied	Zie figuur 1
Onderzoeksperiode	Mei 2023
Uitvoerder	RAAP Oost
Projectleider	J. Vosselman
RAAP-projectcode	ODZG
Archis-onderzoeksmeldingsnummer	5430697100
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio Oost te Zutphen en op termijn het provinciaal depot, Archis en e-depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

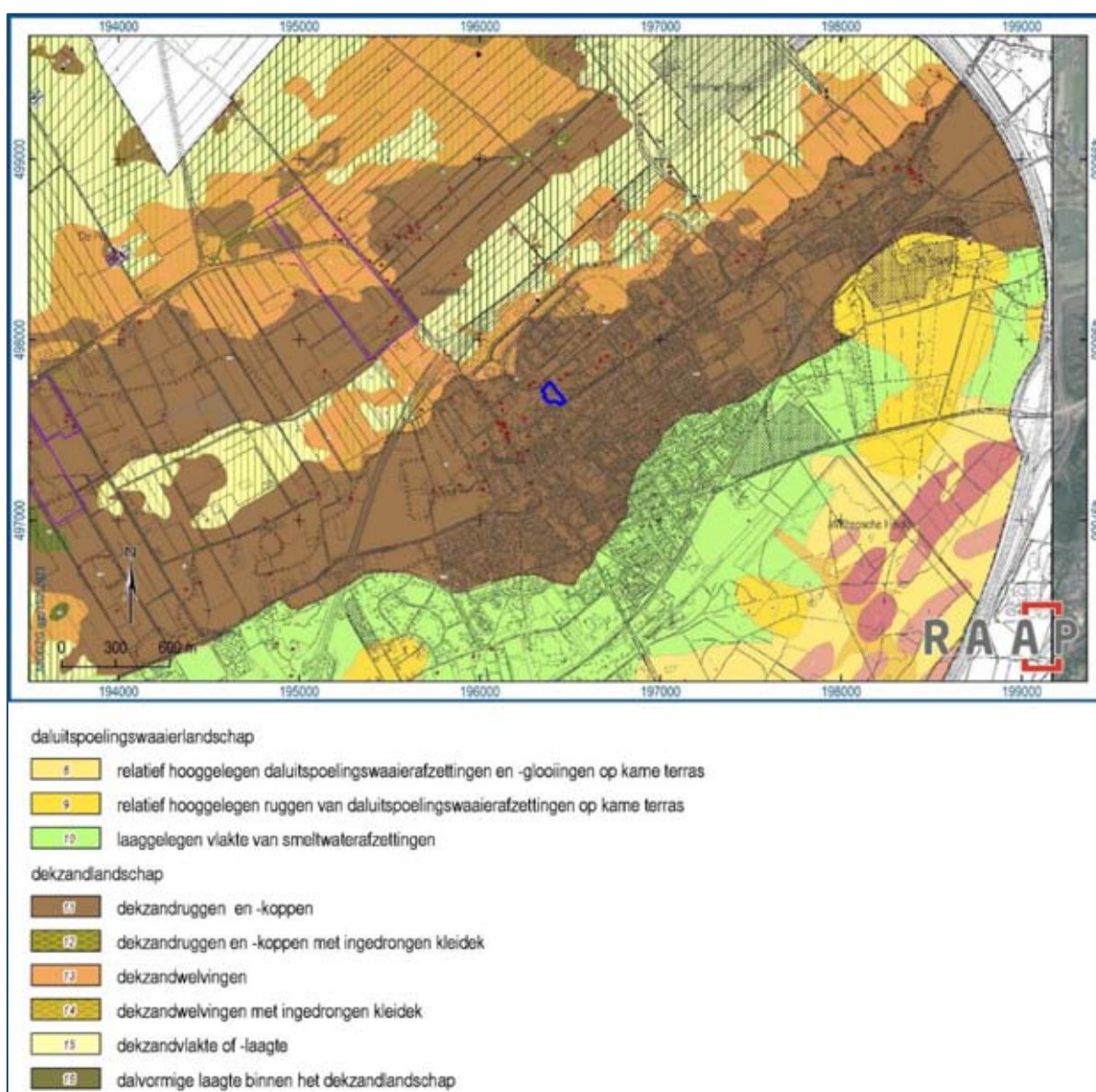
Het inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) heeft tot doel de archeologische verwachting voor het gebied te toetsen door de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw en eventuele bodemverstoringen in kaart te brengen. Deze onderzoeksfase is onderdeel van het traject van archeologisch vooronderzoek dat als einddoel heeft de archeologische waarde van het terrein, dan wel de archeologische vindplaats vast te stellen. Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Komt de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw in het plangebied overeen met hetgeen op basis van de gespecificeerde archeologische verwachting verwacht werd?
- Dient op basis van de resultaten van het veldonderzoek de gespecificeerde archeologische verwachting te worden bijgesteld?
- Waar en op welke diepte bevinden zich de archeologisch interessante lagen?
- Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig (intact) dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?
- Kan het archeologisch relevante niveau gewaardeerd worden? Zo ja, wat is de waardering en zo nee, welke informatie is nodig om tot een waardering te komen?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- Op welke wijze kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?
- Met de inzet van welke zoekmethoden kunnen verwachte resten systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.)?

1.4 Archeologische verwachting

Op de archeologische landschappenkaart van de gemeente Oldebroek ligt het plangebied op een zuidwest-noordoost georiënteerde dekzandrug of zone van dekzandruggen- en koppen (figuur 2; Goossens et al., 2010). Op de bijbehorende archeologische verwachtingskaart is aan deze zone een hoge archeologische verwachting toegekend.

Regioarcheoloog M. Wispelwey geeft aan dat in de omgeving van het plangebied een aantal archeologische onderzoeken is uitgevoerd, maar dat daarbij geen archeologische resten zijn aangetroffen. De top van het bodemprofiel zal bestaan uit een zwart/bruin pakket grond van 40 cm dik. Hieronder bevindt zich doorgaans een B-horizont. De natuurlijke ondergrond bestaat naar verwachting uit sneeuwsmeltwaterafzettingen, bestaande uit grof zand met grind.

Figuur 2. Het plangebied (blauw omlijnd) op de archeologische landschappenkaart van de gemeente Oldebroek (uit: Goossens et al. 2010)..

2 Veldonderzoek

2.1 Methode

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De gevolgde onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald door de regioarcheoloog. Deze raadde aan de ongebouwde delen van het plangebied (de tuinen/groenstroken in het noordwesten en westen) te onderzoeken middels acht boringen. Tijdens het veldwerk zijn de boringen zo gelijkmatig mogelijk over deze zone verdeeld (figuur 3).

Er is geboord tot maximaal 120 cm -mv met een Edelmanboor (7 cm). De boringen zijn tijdens het veldwerk lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) digitaal beschreven in het boorbeschrijvingssysteem van RAAP (Deborah3) en met behulp van een RTK-GPS ingemeten.

Het opgeboorde materiaal is in het veld door middel van verbrokkeling en versnijding gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken).

2.2 Resultaten

2.2.1 Geologie en bodem

In tegenstelling tot de archeologische landschappenkaart van de gemeente Oldebroek bestaat de natuurlijke ondergrond van het plangebied niet uit dekzand, maar uit grof zand met een sterke grindbijmenging, dat geïnterpreteerd wordt als smeltwaterafzetting. Dit komt overeen met de bevindingen van eerdere archeologische onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied.

De bodem binnen het plangebied bestaat uit een circa 60 cm dikke bouwvoor, die mogelijk deels is ontstaan door ophoging met plaggen in de nieuwe tijd (laarpodzol), dan wel ten behoeve van het in gebruik nemen als tuin in de twintigste eeuw. Onder de bouwvoor bevindt zich een sterk gevlekte laag, die als (sub-)recent verstoord is geïnterpreteerd. Een B-horizont is niet waargenomen. Pas op een diepte van 80-100 cm -mv gaat de verstoorde laag direct over op de ongestoorde C-horizont van de smeltwaterafzettingen.

Op basis van de verwachte bodemtypen en rekening houdend met de mogelijke ophoging binnen het plangebied, kan gesteld worden dat zeker de bovenste 50 cm van het oorspronkelijke bodemprofiel is verstoord.

2.3 Archeologische relevantie

Het plangebied blijkt zich landschappelijk niet op een dekzandrug te bevinden. Dit was ook al vastgesteld bij eerdere onderzoeken in de directe omgeving. Mede gezien het ontbreken van bekende vindplaatsen in de omgeving, blijkt de ligging op smeltwaterafzettingen minder kansrijk op de aanwezigheid van archeologische resten.

Daarnaast blijkt in ieder geval de bovenste 50 cm van het oorspronkelijke bodemprofiel binnen het plangebied reeds (sub-)recent verstoord. Hierdoor wordt een groot deel van de eventueel te verwachten resten (zoals prehistorische paalkuilen) binnen het plangebied niet meer verwacht.

Figuur 3. Boorpuntenkaart.

3 Conclusies en advies

3.1 Conclusie

Uit het veldonderzoek bleek dat de natuurlijke ondergrond bestond uit smeltwaterafzettingen en niet uit dekzand, zoals verwacht. Daarnaast kan worden aangenomen dat in ieder geval de bovenste 50 cm van het oorspronkelijke bodemprofiel is verstoord c.q. vergraven. Eventuele intacte archeologische resten worden om die reden binnen het plangebied niet meer verwacht.

3.2 Advies

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen, waaronder de aanleg van de in H1 genoemde funderingen en laad-losdock, geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

3.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Oldebroek, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

Goossens, E. & L.J. Keunen & S.W. Jager, 2010. Archeologische monumentenzorg in de gemeente Oldebroek. RAAP-rapport 2032. Weesp.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

SIKB, 2016. Beoordelingsrichtlijn Archeologie. BRL SIKB 4000. SIKB, Gouda.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied (rood gearceerd). Inzet: ligging in Nederland (ster).	6
Figuur 2. Het plangebied (blauw omlijnd) op de archeologische landschappenkaart van de gemeente Oldebroek (uit: Goossens et al. 2010)..	8
Figuur 3. Boorpuntenkaart.	10

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
------------------------------------	---

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal
Bijlage 2. Boorbeschrijvingen

Bijlage 1. Tijdschaal

Archeologische perioden					
Tijdperk				Datering	
Recente tijd					
Nieuwe tijd			C	1945	
			B	1850	
			A	1650	
Middeleeuwen			Laat B	1500	
			Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050		
		C: Karolingische tijd	900		
		B: Merovingische tijd	725		
		A: Volksverhuizingstijd	525		
			450		
Romeinse tijd			Laat	270	
			Midden	70 na Chr.	
			Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd			Laat	250
				Midden	500
				Vroeg	800
	Bronstijd			Laat	1100
				Midden	1800
				Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)			Laat	2850
				Midden	4200
				Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)			Laat	6450
				Midden	8640
				Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)			Laat	12.500
				Jong B	16.000
				Jong A	35.000
				Midden	250.000
				Oud	

tabel1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

tabell1_standdaard_Archeologisch_RAAP_2014

Bijlage 2. Boorbeschrijvingen

Boring: ODZG_1

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 1, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196387.743, Y-coördinaat in meters: 497752.801, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 3.048, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: ODZG_2

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 2, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120

Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196405.5, Y-coördinaat in meters: 497720.676, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 3.178, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS

Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek

Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

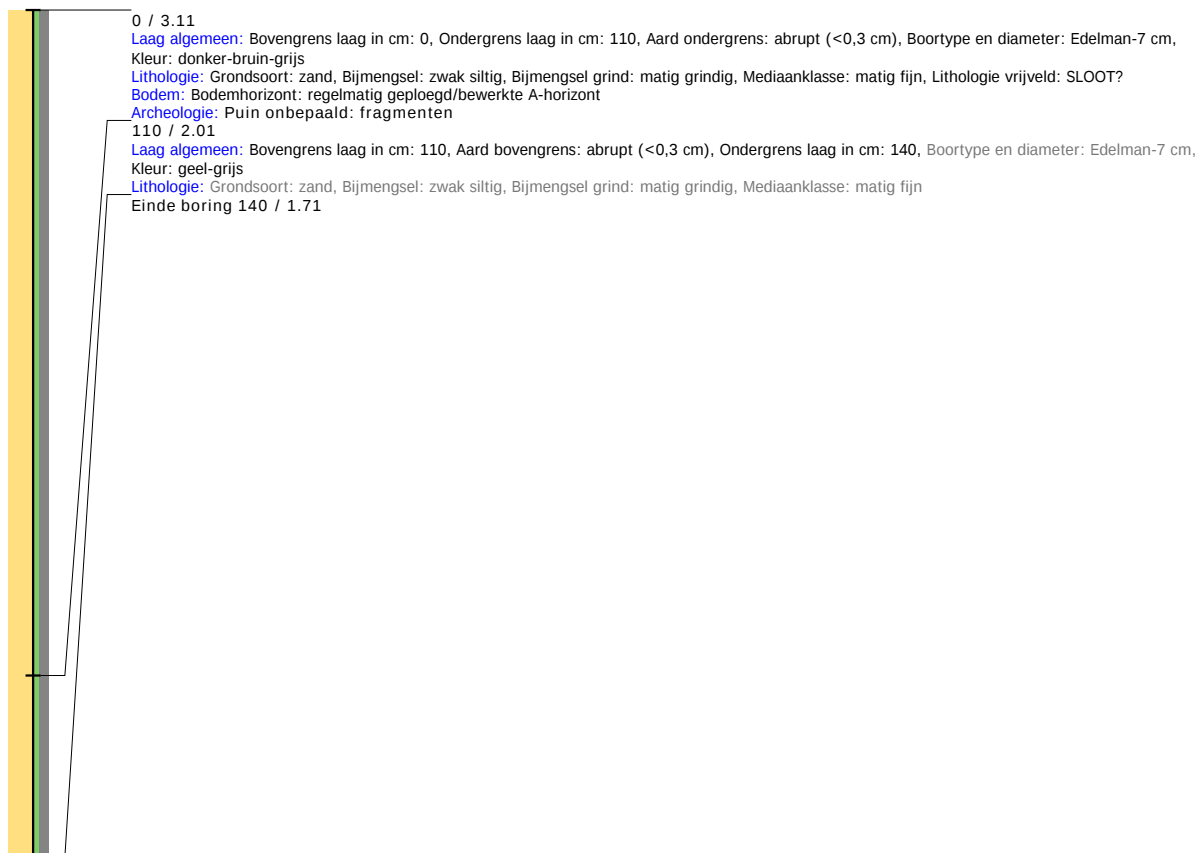
Boring: ODZG_3

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 3, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196354.654, Y-coördinaat in meters: 497717.384, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 2.955, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: ODZG_4

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 4, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 140
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196370.783, Y-coördinaat in meters: 497733.514, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 3.113, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: ODZG_5

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 5, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196379.701, Y-coördinaat in meters: 497707.221, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 3.212, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

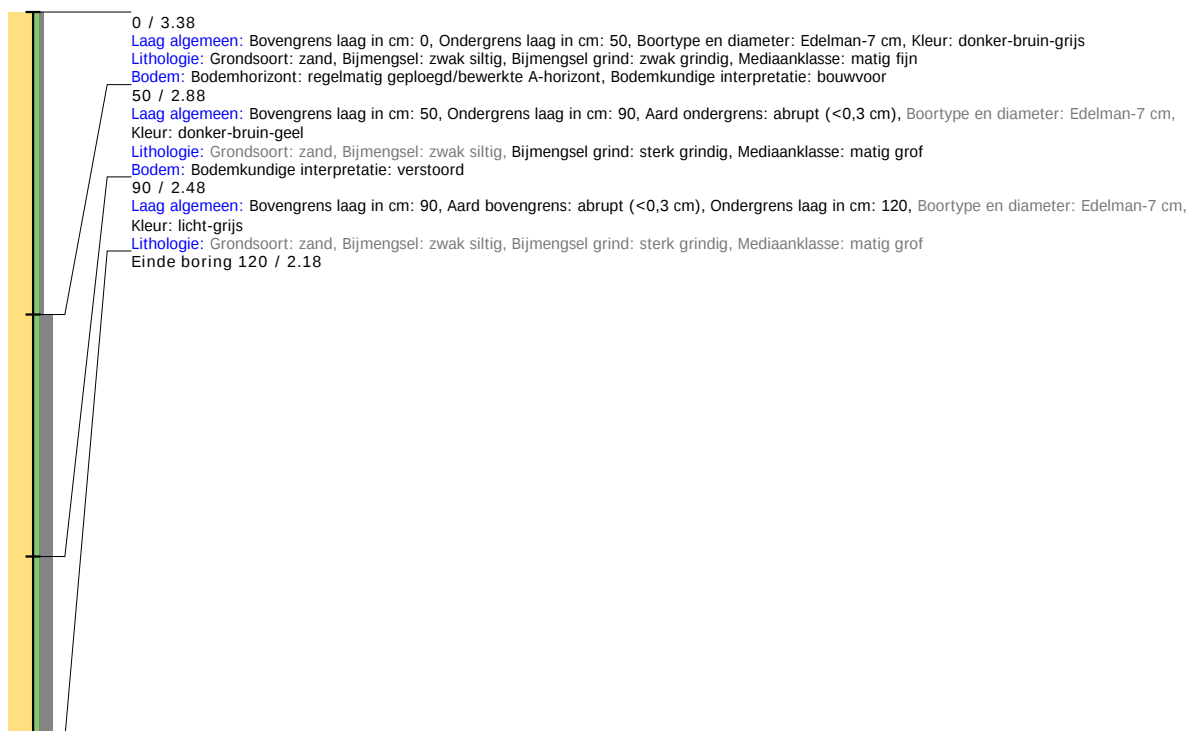
Boring: ODZG_6

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 6, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196357.399, Y-coördinaat in meters: 497680.115, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 3.091, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: ODZG_7

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 7, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196383.122, Y-coördinaat in meters: 497675.395, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 3.379, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: ODZG_8

Kop algemeen: Projectcode: ODZG, Boornummer: 8, Beschrijver(s): JV, Datum: 16-05-2023, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 196399.021, Y-coördinaat in meters: 497660.456, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 3.642, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Oldebroek
Uitvoering: Opdrachtgever: Boni, Uitvoerder: RAAP Oost

